

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Dalilou Marečkovou v právní věci žalobce **P.V.**, nar. dne x, bytem x, zastoupeného Mgr. Markétou Sýkorovou, advokátkou se sídlem Malé náměstí 73, 256 01 Benešov, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 1. 2014, č. j. x,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 30. 1. 2014, č. j. x, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaná je povinna uhradit žalobci na náhradu nákladů řízení k rukám jeho zástupkyně Mgr. Markéty Sýkorové částku 3.146,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

Žalovaná výše označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla námitky žalobce a potvrdila prvoinstanční rozhodnutí žalované ze dne 15. 11. 2013, č. j. x (dále jen „prvoinstanční rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“). Žalovaná na podkladě doložených lékařských zpráv (zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. J. J. ze dne 7. 10. 2013, propouštěcí zprávy MUDr. K. K. z hospitalizace žalobce v Psychiatrické nemocnici Havlíčkův Brod ze dne 17. 9. 2013) v posudku lékaře ČSSZ ze dne 20. 12. 2013, přisvědčila závěru Okresní správy sociálního zabezpečení Benešov (dále jen „OSSZ“), který byl podkladem pro vydání prvoinstančního rozhodnutí. Žalovaná konstatovala, že zdravotní stav

žalobce sice odpovídal invaliditě III. stupně, ale žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod, neboť ke dni vzniku invalidity (dnem 18. 9. 2013) i s maximálně možným posunem data vzniku invalidity (ke dni 22. 4. 2013) neměl jako účastník řízení starší 28 let získanou potřebnou dobu pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod podle ustanovení § 40 odst. 1 písm. f) ZDP. Žalobce nezískal potřebných pět let pojištění, ale podle evidence žalované získal v uvedeném období pouze dva roky a 242 dnů doby pojištění. Žalovaná označila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce postižení uvedené v kapitole V. (duševní poruchy a poruchy chování), v položce 3 písm. e) - (schizofrenie, schizofrenní poruchy a poruchy s bludy, zvláště těžké postižení, časté ataky s funkční těžkou reziduální symptomatikou, trvalá psychotická nebo reziduální symptomatika těžkého stupně, závažné narušení výkonu téměř všech denních aktivit) dle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „příloha k vyhlášce“) a uzavřela, že přihlédla ke skutečnosti, že žalobci bylo schizofrenní onemocnění zjištěno teprve při jeho nedobrovolné hospitalizaci v Psychiatrické nemocnici Havlíčkův Brod od 22. 4. 2013 do 18. 9. 2013.

Žalobce se žalobou podanou dne 9. 4. 2014 u Krajského soudu v Praze domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“), a vrácení věci žalované k dalšímu řízení. V žalobních bodech uvedl, že podle jeho názoru nebyl jeho zdravotní stav dostatečně posouzen, neboť má za to, že splňuje podmínky invalidity III. stupně (v žalobě chybně uvedeno „plná invalidita“), a že ke vzniku invalidity došlo také mnohem dříve, než konstatovali posudkoví lékaři OSSZ a ČSSZ v předmětné věci, tj. dříve, nežli dnem 18. 9. 2013.

Žalovaná se ve vyjádření k žalobě omezila na návrh, aby zdravotní stav žalobce, včetně data přiznání invalidity, přezkoumala posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), neboť žalobní body se soustřeďují výlučně do posouzení zdravotního stavu žalobce.

Žalobce a jeho zástupkyně omluvili svou neúčast při jednání konaném dne 7. 9. 2015; pověřená pracovnice žalované pak s ohledem na závěr posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 30. 4. 2015 ponechala rozhodnutí na úvaze soudu.

Krajský soud v Praze po zjištění, že rozhodnutí napadené žalobou je způsobilé k přezkumu podle § 65 a násl. s. ř. s., že žalobce podal žalobu po vyčerpání řádného opravného prostředku před správním orgánem a žaloba byla podána v otevřené lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s., tj. před uplynutím dvou měsíců od oznámení napadeného rozhodnutí žalobci, přezkoumal napadené rozhodnutí žalované, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Z posudku PK MPSV, detašovaného pracoviště v Praze, ze dne 25. 6. 2014, soud zjistil, že PK MPSV za účasti odborného lékaře psychiatra dospěla ke shodnému závěru, jako žalovaná a OSSZ, tj. že k datu vydání napadeného rozhodnutí (30. 1. 2014) byl žalobce od data 22. 4. 2013 invalidní podle § 39 odst. 1 ZDP, že se jednalo o invaliditu III. stupně podle § 39 odst. 2 písm. e) ZDP, neboť se jednalo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %. V posudku ze dne 25. 6. 2014 tak bylo jako datum vzniku invalidity označeno až den nástupu žalobce k akutní nedobrovolné hospitalizaci v psychiatrické léčebně (tj. den 22. 4. 2013) s tím, že doklad o údajné předchozí

psychiatrické hospitalizaci či následné psychiatrické ambulantní péči (v roce 2012) nebyl nalezen.

Zástupkyně žalobce v replice na posudek MPSV ze dne 25. 6. 2014 soudu předložila Znalecký posudek MUDr. Bronislava Kobedy (soudního znalce z oboru psychiatrie) ze dne 1. 7. 2014, který byl vypracován v rámci obnovy trestního řízení vedeného proti žalobci před Okresním soudem Praha – západ pod sp. zn. 1T 140/2012. Ve znaleckém posudku znalec konstatoval, že žalobce trpí duševní poruchou chorobného charakteru, a to paranoidní schizofrenií, a že jí trpěl již v době, kdy se měl dopustit páchání trestné činnosti z chorobné motivace, tj. již dne 28. 4. 2012 v důsledku paranoidní schizofrenie byly jeho rozpoznávací a ovládací schopnosti vymizelé.

Krajský soud proto požádal PK MPSV, detašované pracoviště v Hradci Králové, o srovnávací posudek. PK MPSV v Hradci Králové v posudku ze dne 30. 4. 2015 konstatovala, že sice žádný zápis ve zdravotnické dokumentaci ošetřujícího praktického lékaře nebyl dohledán, ale jediné co může akceptovat je znalecký posudek MUDr. Bronislava Kobedy, podle něhož žalobce již dne 28. 4. 2012 (v době spáchání přečinu) měl v důsledku paranoidní schizofrenie vymizelé rozpoznávací a ovládací schopnosti. PK MPSV v Hradci Králové proto označila u žalobce datum vzniku invalidity III. stupně na den 28. 4. 2012.

Podle § 38 ZDP má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29 ZDP, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31 ZDP, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo invalidním následkem pracovního úrazu.

Podle § 39 odst. 1 ZDP je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

Podle § 26 ZDP se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pro účely tohoto zákona považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než jeden rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než jeden rok.

Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně, nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně, nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu III. stupně (§ 39 odst. 2 ZDP).

Pracovní schopností se podle § 39 odst. 3 ZDP rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Při určování poklesu pracovní schopnosti se podle § 39 odst. 4 ZDP vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,

schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, a v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

Žalobními body žalobce brojí výlučně proti výsledku posouzení svého zdravotního stavu žalovanou. Vytýká jí, že jeho zdravotní stav posoudila nesprávně, neboť jeho zdravotní stav odpovídal III. stupni invalidity již dříve, než ke dni 18. 9. 2013.

Ze srovnávacího posudku PK MPSV pracoviště v Hradci Králové ze dne 30. 4. 2015 soud zjistil, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované paranoidní schizofrenie s defektem osobnosti v emoční a volní složce. Jeho postižení tak odpovídalo kapitole V., položce 3, písm. e) přílohy k vyhlášce stanovené na 70 %. PK MPSV uzavřela, že datum vzniku invalidity III. stupně lze u žalobce spojit se dnem 28. 4. 2012, neboť akceptovala znalecký posudek MUDr. Bronislava Kobedy, podle něhož měl žalobce dne 28. 4. 2012 pro paranoidní schizofrenii vymizelé rozpoznávací a ovládací schopnosti spáchat přečin (porušování domovní svobody).

Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, sp. zn. 6 Ads 11/2013).

Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítal, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2015, sp. zn. 9 Ads 253/2014).

Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, správní soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně ověřuje pouze to,

zda je posudek příslušné posudkové komise úplný a přesvědčivý. Je nezbytné, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se přitom považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity. Zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k uvedené vyhlášce a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, sp. zn. 9 Ads 205/2014).

Soud pristoupil k posouzení úplnosti a přesvědčivosti srovnávacího posudku PK MPSV v Hradci Králové. Posudková komise dospěla ke stejnému závěru jako posudkový lékař v řízení o námitkách před žalovanou, pokud jde o rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, jež spočívá v paranoidní schizofrenii s defektem osobnosti v emoční a volní složce, a toto zdravotní postižení hodnotila shodně jako žalovaná, OSSZ i PK MPSV v Praze podle kapitoly V., položky 3, písm. e) přílohy k vyhlášce. Posudková komise rovněž řádně vyložila, z jakých důvodů hodnotila procentní míru poklesu pracovní schopnosti žalobce na 70 %. Ze srovnávacího posudku PK MPSV ze dne 30. 4. 2015, kterým soud doplnil dokazování, je zřejmé, že zdravotní stav žalobce byl posouzen na základě závěru znaleckého posudku soudního znalce MUDr. Bronislava Kobedy. Srovnávací posudek PK MPSV soud hodnotí jako úplný a přesvědčivý.

Závěr žalované, ohledně vzniku žalobcovy invalidity III. stupně dne 18. 9. 2013, tak nekoresponduje se závěrem znalce ani závěrem srovnávacího posudku PK MPSV v Hradci Králové, které ji shodně spojují s datem 28. 4. 2012. Soud proto postupem podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí žalované zrušil a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. současně vyslovil, že se věc žalovanému vrací k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaná přihlédne k závěru srovnávacího posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 30. 4. 2015 a znovu ve věci rozhodne. Konkrétně znovu posoudí, zda žalobce za této situace splňuje či nesplňuje podmínky pro přiznání invalidního důchodu (potřebnou dobu pojištění).

Ve výroku II. soud rozhodl o náhradě nákladů řízení, když přiznal plně procesně úspěšnému žalobci právo na náhradu nákladů řízení, které mu vznikly v souvislosti s jeho zastoupením. Výše odměny činí v projednávané věci celkem 3.146,- Kč [tj. za dva úkony právní služby po 1 000 Kč podle § 7 bod 3 a § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a to převzetí zastoupení a replika k posudku PK MPSV v Praze, spolu s předložením znaleckého posudku, za dva režijní paušály po 300 Kč a daň z přidané hodnoty ve výši 546,- Kč].

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 7. září 2015

JUDr. Dalila Marečková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová